

Vedlegg 2- SPØRSMÅLSPAKKE

Spørsmålene i spørsmålspakken er ment å fungere som en støtte i arbeidet med de sosiale aspektene i planprosessen. Spørsmålene er ikke ment å være heldekkende, men skal vise bredden innenfor det sosiale området.

Spørsmålene skal inspirere, vekke tanker og danne grunnlag for refleksjon og diskusjon. Spørsmålene kan også gjøre det mulig at det vokser fram nye spørsmål i diskusjonen som kan være anvendelige i sammenhengen.

Mange av spørsmålene kan belyses ut fra ulike perspektiver, eksempelvis: Hvordan berøres barn og unge, personer midt i livet eller eldre? Hvordan berøres kvinner eller menn, jenter eller gutter? Hvilken påvirkning har tiden på døgnet eller tiden på året? *Er de like eller ulike?*

Spørsmålspakken er utarbeidet innenfor rammene for SMS-prosjektet og bygger på Göteborgs stads tre verktøy for sosialt bærekraftig by: kunnskapsmatrisen, sosial konsekvensanalyse (SKA) og barnekonsekvensanalyse (BKA) som S2020, byutviklingskontoret og nettverket *Barn och unga i fysisk planering* har utviklet.

Sammenhengende og helhetlig by/sted

Sosiale og romlige sammenhenger, koplinger og strøk, bygge bro over barrierer, variasjon og blanding, kontinuitet, lokalisering av offentlige funksjoner, helse og trygghet

Fysiske sammenhenger

- Hvordan er koplingene mellom det å bo, arbeid, kultur og rekreasjon?
- Hvordan er koplingene til andre funksjoner og til byen for øvrig? Finnes det fysiske eller opplevde barrierer? Fører eventuelle barrierer til at ulike funksjoner eller beboergrupper skilles?
- Er det kontinuerlig bebyggelse og koplinger mellom områdets/stedets/byens/regionens ulike deler for gående, syklist og kollektivtrafikkreisende?

Funksjoners sammenheng

- Er sosiale funksjoner synlige på offentlige steder og bidrar de til økt tillit? Hvis ikke, hvordan påvirkes området/stedet/byen?
- Hvordan er variasjonen og blandingen i nærmiljøet/bydelen/byen, skala, botilbudsformer, service og andre funksjoner.
- Er nærmiljøet blandet, slik at man kan oppleve en helhet som variert?
- Føler alle seg velkommen her?
- Hvilken betydning har stedet du undersøker for byen/regionen?

Spørsmåleksempler på ulike skalanivåer:

Bygning og plass

Er det en blanding av boligtyper?

Nærmiljø

Hvilke fysiske eller opplevde barrierer finnes i nærmiljøet?

Bydel/tettsted

Er det store sosioøkonomiske og demografiske forskjeller innenfor bydelen?

By/kommune

Er det sterke koplinger i form av f.eks. god kollektivtrafikk og kontinuerlig bebyggelse mot resten av byen?

Region/fylke

Hvilken betydning har stedet du undersøker for regionen?

Statistikk / sosioøkonomiske data

- Er sosioøkonomiske data forskjellige fra stedet og bydelen/byen/regionen (er området blandet)? *Les og analyser statistikk: Alder, kjønn, husholdningstyper, klasse- og ressursforskjeller, etnisitet, helsedata.*
- Er botilbudsformer, hustyper eller boligstørrelser forskjellige fra stedet og bydelen/byen/regionen (er området blandet)?
- Er det bygninger fra ulike tider (hvilket gjør at det blir ulike kostnadsnivåer og dermed et grunnlag for blanding av ulike grupper)?
- Er det en blanding av ulike boligtyper?
- Hvem er det som bor her? Hva slags type husholdning er det? Er det noe som er vanlig, noe som er uvanlig? Hvor ligger inntektsnivået og hvordan er den sosioøkonomiske statusen?
- Hvem arbeider og oppholder seg i området?
- Er området/bydelen segregert?
- Er det noen generelle mønstre når det gjelder trygghet og helse?
- Finnes det kunnskap om trygghet og forskjeller i helse?

Transport

- Er tilgjengeligheten god for å ta seg fram med barnevogn, rullestol eller rullator?
- Hvordan kommer man seg til de funksjoner som mangler i området? Er det lett for noen og vanskelig for andre?
- Er det sikre, trygge og sammenhengende gangstrøk? Er det eksempelvis tilstrekkelig belysning?
- Hvordan er kollektivtrafikken, bilveiene, sykkel- og gangveiene i området? Er noen trafikktype prioritert? Hva er ikke prioritert?
- Fungerer kollektivtrafikken for ulike grupper i hverdagen, eksempelvis for barnefamilier, skoleungdom, eldre? Kan de ta seg fram på egenhånd?
- Er gang- og sykkelveiene sikre slik at barn kan bevege seg der på egenhånd? Finnes det bilfrie strøk?
- Skaper de ulike trafikkområdene barrierer?
- Hvordan er topografien på stedet, hvordan er de fysiske forutsetningene når det gjelder koplinger i nærområdet/bydelen/byen?
- Er kollektivtrafikken god på ulike nivåer, og for ulike grupper? Er det lett å komme seg fram med kollektivtrafikken innenfor nærmiljøet, bydelen, byen og regionen?

Samspill

Samspillintegrering, møter og kontakter, delaktighet, felles nøytral arena, private og offentlige miljøer, orienterbarhet og trygghet

Fysiske forutsetninger

- Er det steder der barn kan samspille? Er disse i så fall amme eller andre steder enn der de voksne oppholder seg? Lokkes også voksne til å oppholde seg på barnas steder?
- Skaper miljøet forutsetninger som er gode eller mindre gode for å møtes?
- Er det steder som oppleves som attraktive der mennesker vil oppholde seg, bli værende en stund, treffe hverandre og slappe av?
- Er det strøk som krysser hverandre eller møtes her?
- Steder for spontane treff?
- Hvilke felles flater (private og delprivate rom) finnes der det er mulig å bli kjent med naboene?
- Finnes det private/delprivate/halvoffentlige/offentlige steder? Er grensene mellom disse stedene så tydelige at man lett kan skjelne dem og merke hva som er hva?
- Er byrommet oversiktlig? Finnes det vinduer og nærvær? Er det tydelige baksider her? Finnes det alternative veier, kontinuerlige og belyste strøk?
- Er orienterbarheten god?
- Hvor integrert er stedet i gatestrukturen?
- Henger stedet/området godt sammen med byen for øbrig?
- Er det grøntområder og vannområder som frister til bruk?
- Er det steder som oppleves som uregulerte/ikke-planlagte som kan friste eller

Spørsmåleksempler på ulike skalanivåer:

Bygning og plassd

Hvilke felles flater (private og delprivate rom) finnes der det er mulig å bli kjent med naboene?

Nærmiljø

Finnes det felles møtesteder som er åpne for alle?

Bydel/tettsted

Aktiverer mennesker seg i organisasjoner og foreninger? Finnes det gode møtesteder/-lokaler for dem i bydelen?

By/kommune

Finnes det offentlige rom der mennesker med ulik bakgrunn og fra ulike deler av byen kan se hverandre og møtes?

Region/fylke

Finnes det steder for aktivitet, målpunkter for andre som ikke bor her?

frister til at mennesker setter sine egne kreative avtrykk på stedet?

- Finnes det steder som lokker til kreativitet og å skape noe selv? Finnes det eksempelvis steder som oppleves som ikke-planlagte og uregulerte?

Aktivitet

- Finnes det steder for så vel nødvendige som frivillige aktiviteter?
- Hvilke opplevelseskvaliteter finnes i området?
- Finnes det steder for aktivitet, målpunkter for andre som ikke bor her?
- Kan mennesker velge å være aktive eller passive på møtestedene? Finnes begge disse typer steder?
- Finnes det lekemiljøer for barn i alle aldre, og er disse lett tilgjengelige?
- Er det aktivitet hele døgnet?
- Hvem beveger seg på stedet? Hvem er det som bruker det? Hvem er ikke her i dag? Hvem møtes her?
- Er det gode felles arenaer som ballbinger, grillplasser, grønt- og vannområder?

Delaktighet

- Trives man her?
- Er det mulighet til å føle at man tar del i en større sammenheng, eksempelvis ved å ta del i og studere andre menneskers eller gruppers aktivitet?
- Finnes det offentlige rom der mennesker med ulik bakgrunn og fra ulike deler av byen kan se hverandre og møtes?
- Føler besøkende seg velkommen her, og er det steder der det befinner seg mennesker fra hele bydelen/byen/regionen? Er det risiko for at visse grupper kan føle seg utenfor og ekskludert?
- Føler mennesker seg delaktige i samfunnet?
- Aktiverer mennesker seg i organisasjoner og foreninger?
- Finnes det arenaer (tavler, steder, lokaler) for meningsutveksling og samtale?
- Finnes det steder der man kan oppholde seg og samspille uten at man behøver å spise eller drikke?

Dagligliv

Bruk, lokalisering, ulike behov og livssituasjoner, tilbud og variasjon, service og aktiviteter, tilgjengelighet, rekkevidde og nærhet, helse og trygghet.

Hverdagssysler og servicefunksjoner

- Hvilken type service og andre funksjoner finnes og muliggjøres i området? Dersom funksjonene ikke finnes akkurat her, hvor er de nærmeste og hvordan er kommunikasjonen dit?
- Er steder for daglige sysler enkelt organisert? Komme seg til jobben, handle mat, omgås venner og slektninger, hente barn, trimme, delta i foreningsliv/kulturaktiviteter/hobbyer.
- Er det steder å lufte hunden, bade, danse, dyrke frukt og grønt, lese, hvile, bygge noe osv.?
- Hvordan fungerer miljøet for ulike mennesker: ulik alder, kjønn, rullestolbrukere, nedsatt hørsel osv.?
- Hvor er nærmeste lokale sentrum med eksempelvis butikker, helsesenter, bank, kulturell virksomhet bibliotek og fritidsklubb? Hvordan er kommunikasjonen dit?
- Hvilke nødvendige og ønskelige funksjoner kan nås til fots, med sykkel eller med kollektivtrafikk?
- Finnes det et lett tilgjengelig gjenbrukssted?
- Hvordan er tilgangen til parkeringsplasser for bil og sykkel?
- Er det mulighet til å benytte seg av en bilpool?
- Hvordan er mulighetene for barn til å ta seg til skole, venner og fritidsaktiviteter på egenhånd?
- Hvordan er tilgangen til grønne flater i tilknytning til boligen?
- Hvordan er tilgangen til grøntområder i bydelen, og i hvilken utstrekning brukes de av innbyggerne?

Spørsmåleksempler på ulike skalanivåer:

Bygning og plass

Er gårdsmiljøene trygge, slik at foreldrene føler seg trygge på å la barna leke der uten tilsyn?

Nærmiljø

Er steder for daglige sysler nære og lett tilgjengelige? (Komme seg til service, skole, hente barn, trimme osv.)

Bydel/tettsted

Hvordan er tilgangen til grøntområder i bydelen, og i hvilken utstrekning brukes de av innbyggerne?

By/kommune

Hvor enkelt er det i dagliglivet for ulike grupper i byen? Er det ulike forutsetninger?

Region/fylke

Er det god kollektivtrafikk til resten av regionen?

- Stimulerer stedets form/sammenheng/koplinger daglig mosjon?
- Hvilke regionale arbeidsplasser eller målpunkter finnes i nærheten?

Strøk og koplinger

- Hvordan er det med bilbruken og bilholdet i området? Er området bygd opp for at man skal bruke bil? Hvem er det i så fall som ikke begunstiges?
- Finnes det fungerende sykkelkoplinger og kollektivtrafikk? Fungerer hverdagslogistikken enkelt?
- Hvordan er kollektivtrafikken? Avgangstetthet, utforming av holdeplasser og koplingene til holdeplassene?
- Er det god kollektivtrafikk til resten av regionen?
- Er dette et sted man reiser til eller fra i hverdagen?
- Er området rundt holdeplass, gang- og sykkelveier samt lekeplasser sikre og trygge?
- Er det lett å finne fram i omgivelsene?
- Er området spaserturnvennlig?
- Kan man lett ta seg til grøntområde eller annet rolig område til fots?
- Har området god orienterbarhet? Er de romlige sammenhengene begripelige og lette å tolke og forstå? Ikke minst viktig for barna.

Trygghet

- Hvordan er den opplevde tryggheten?
- Har foreldre oversikt over den nære lekeplassen dersom slik finnes? Er gårdsmiljøene trygge, slik at foreldrene føler seg trygge på å la barna leke der uten tilsyn?
- Opplevs miljøene som godt tatt hånd om, eller er det mye skadeverk? Hvordan er det med renhold og stell i området i dag? Hvordan bidrar dette til menneskenes opplevelse av stedet?
- Finnes det vinduer som gir øyne ut mot stedet eller gaten?
- Finnes det virksomheter med vinduer ut mot stedet eller gaten? Er dette offentlige virksomheter som bibliotek, restauranter og kafé? Er de åpne gjennom døgnet og året?
- Er gang- og sykkelveier til nødvendige funksjoner som handel og kollektivtrafikk trygt utformet, med oversiktighet og der man er sett?
- Tør foreldre å la barn bevege seg mellom skole, fritidsaktiviteter og hjemmet på egenhånd?

Annet

- Er det muligheter/grunnlag for næringsliv, handel, arbeidsplasser og andre økonomiske aktiviteter her?
- Har mennesker mulighet til å gjøre miljøet til sitt? Finnes det avtrykk av barn i det offentlige rommet, som steder som barna har gitt til sine egne?
- Hvordan fungerer stedene til ulike tider på døgnet eller året?
- Er det mulighet til å gå på toalettet? Er det tilgang til toalett som er tilgjengelighetstilpasset?

Identitet

Karakter og identitet, vurdering og tolkning, historisk dyp og fortellinger, erfaringer og minner, tilhørighet og delaktighet, attraktivitet

Bygde miljøer

- Er miljøet tatt godt hånd om? Hvordan er stellet av området?
- Er steder og bygninger utformet med en detaljrikdom, gir de en opplevelse av skjønnhet eller finnes det noe annet som vekker interessen, som gjør promenaden interessant for forbipasserende?
- Finnes det landemerker i området man orienterer seg etter i byen og som forbindes med stedet?
- Finnes det noe identitetsskapende møtested "Vi sees på XXX"?
- Hvilke deler i det bygde miljøet bærer på identiteten? Er det strøkene og strukturen? Bygningsdetaljer, taksilhouetter, fargenyanser, skilting osv.?
- Finnes det historiske steder eller enkeltbygninger som er betydningsfulle og formidler en historie? Kan disse løftes mer fram?

Bildet av stedet

- Føler de som bor/arbeider her samhörighet/identitet/delaktighet med området?
- Er man gode naboer her?
- Har innbyggerne noen spesiell følelse for stedet? Opplever man en "ånd"? Hva er unikt for området eller stedet?
- Hvordan ser mennesker fra andre deler av byen på stedet? Har den et spesielt "stempel"?

Spørsmåleksempler på ulike skalanivåer:

Bygning og plass

Har bebyggelsen en spesiell karakter? Finnes det historiske steder eller enkeltbygninger som er betydningsfulle og formidler en historie? Kan disse løftes mer fram?

Nærmiljø

Har innbyggerne noen spesiell følelse for stedet? Opplever man en "ånd"? Hva er unikt for området eller stedet?

Bydel/tettsted

Hva finnes av ulike mentale inndelinger innenfor bydelen, og hvordan varierer statusen og fortellingene om de ulike delene?

By/kommune

Finnes det landemerker i området man orienterer seg etter i byen og som forbindes med stedet?

Region/fylke

Hvordan beskrives området i media og hvordan påvirker det folks oppfatninger? Hva finnes av kollektive oppfatninger av området?

- Hvordan oppleves stedet dersom man kommer fra en annen region eller en annen del av verden?
- Hvordan er områdets status? Ansees det å være attraktivt eller lite attraktivt å bo her?
- Hva finnes av ulike mentale inndelinger innenfor bydelen, og hvordan varierer statusen og fortellingene om de ulike delene?
- Er det noe i det fysiske miljøet som styrker forskjeller eller fellesskap? Hva da?
- Føler innbyggerne seg hjemme her?
- Føler besøkende seg velkommen her?
- Hva finnes av fortellinger om stedet (historiske eller moderne)?
- Har innbyggerne egne navn på steder i området?
- Hva er stedets "innsidebilde", dvs. hva er bildet menneskene har ut fra sine erfaringer fra stedet eller området? Viktig for selvbildet og viljen til å ta del i en forandring.
- Hva er stedet "utsidebilde", dvs. hva slags oppfatning har mennesker som aldri har vært der? Her spiller mediebeskrivelser og myndighetenes innsats inn.
- Hvordan beskrives området i mediene? Påvirker medienes beskrivelse av området den opplevde tryggheten?
- Hvor godt stemmer medienes rapportering overens med statistikk for området?
- Hvordan er områdets historie? Er mennesker nyinnflyttet, eller har man bodd her over lang tid? Hvordan var det før, og hva har hendt over tid?